

SIMULAREA EXAMENULUI NAȚIONAL DE BACALAUREAT 2022
Proba E. c) – Istorie, 28 ianuarie 2022

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Spre mijlocul celei de a doua jumătăți a veacului al XV-lea se constată o scădere a preocupării umanistilor europeni față de pericolul otoman, provocată în parte de dezinteresul cu care au fost întâmpinate apelurile lor de cei cărora le erau destinate. Izbânda lui Iancu de Hunedoara la Belgrad, în vara anului 1456, urmată de victoriile lui Vlad Țepeș și ale lui Ștefan cel Mare au oprit pentru câteva decenii ofensiva otomană, îndreptată acum în alte direcții cu mai mult succes. Pe de altă parte, Umanismul italian ieșise din faza culminantă, iar cel nordic încă nu-și atinsese maturitatea. Toate acestea explică răirea referințelor la romanitatea românilor în legătură cu expansiunea otomană. Pe prim plan apare acum Moldova. Prestigiul ei crescuse enorm datorită victoriilor lui Ștefan cel Mare. [...]”

Mărturiile despre romanitatea moldovenilor nu vin numai din direcția maghiară, ci în egală măsură și de la al doilea concurent la suzeranitate asupra Moldovei, Polonia. La loc de frunte trebuie amintite scrierile italianului Filippo Buonaccorsi Callimachus (1438-1496), ajuns la curtea iagellonă principal consilier politic, atât în problemele interne cât și mai ales în cele externe. În activitatea sa neobișnuită a întreprins numeroase călătorii, printre care și în Moldova. În scrierile sale istorice, românii sunt menționați de mai multe ori. În două lucrări e afirmată și originea romană a poporului român, de fiecare dată însă în strânsă legătură cu politica polonă față de Moldova.”
(Adolf Armbruster, *Romanitatea românilor. Istoria unei idei*)

B. „Începutul celui de-al doilea deceniu al veacului al XVI-lea aduce mari schimbări pe plan internațional cu implicații asupra soartei țărilor române. În Imperiul Otoman criza dinastică se sfârșește cu urcarea pe tron a lui Selim I (1512-1520). Noul sultan reia programul expansiunii otomane. Această nouă amenințare determină în apus pe papa Leon al X-lea (1513-1521) să acorde o atenție sporită închegării unei coaliții ofensive antiotomane. Conciliul de la Lateran din primăvara anului 1514 era menit să dezbată această problemă. Din partea Poloniei participă la acest conciliu Jan Laski, arhiepiscopul de Gnezno. Ca și Filippo Buonaccorsi Callimachus cu ani în urmă, prelatul polon expune un amplu plan de măsuri concrete în vederea stăvilirii amenințatoarei ofensive otomane; el nu uită nici celălalt scop al conciliului: unirea celor două biserici, pentru care face de asemenea propuneri constructive. [...]”

Finalitatea politică a discursului lui Jan Laski este evidentă. Ea se reflectă cu claritate și în pasajul despre români: acești coloni romani sunt capabili de a ridica o însemnată armată împotriva turcilor; în același timp, ei nu trebuie lăsați sub influența cneazului moscovit, de care-i apropia credința comună, dar îi separa originea complet diferită; toate acestea, dar mai ales originea lor, justifică «grația Sfântului Scaun».”
(Adolf Armbruster, *Romanitatea românilor. Istoria unei idei*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți umanistul italian precizat în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la originea românilor. **2 puncte**
3. Menționați câte un spațiu istoric precizat în sursa **A**, respectiv în sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că romanitatea moldovenilor este precizată în istoriografia maghiară. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două caracteristici ale istoriografiei referitoare la etnogeneza românească, din România postbelică. **6 puncte**
7. Menționați un element de continuitate în abordarea romanității românilor în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea, în spațiul românesc. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

“Carol a acționat cu rapiditate pentru a-și consolida puterea, eliminând instituțiile sistemului parlamentar. La 20 februarie 1938, a abolit Constituția din 1923, înlocuind-o cu o alta nouă, bazată pe principii corporatiste și concentrând puterea în mâinile Regelui. Constituția din 1938 a stabilit că funcțiile îndeplinite de partidele politice în vechiul regim parlamentar erau incompatibile cu noua ordine. În consecință, la 30 martie, Carol va decreta dizolvarea tuturor partidelor și grupărilor politice, dar va promite că, după o perioadă de *calm* și de *adaptare la noile împrejurări*, va fi elaborată o lege stabilind condițiile în care se puteau constitui și puteau funcționa *asociațiile* politice. Dar o serie de decrete-legi emise între aprilie și septembrie, ce impuneau pedepse severe oricărei opoziții față de noua ordine, au dovedit că Regele Carol nu avea nici o intenție să restaureze vechiul sistem al partidelor. Carol a luat măsuri drastice împotriva Gărzii de Fier, pe care o privea drept principalul său adversar. A dat instrucțiuni lui Armand Călinescu, ministrul de Interne și omul forte din noul cabinet, să o distrugă prin orice mijloace, legale sau ilegale, pe care le considera necesare. Campania a început prin promulgarea, la 15 aprilie 1938, a unei legi cu privire la *menținerea ordinii*. Pe data de 18 aprilie, conducătorii Gărzii de Fier au fost arestați și aruncați în închisoare pe termene îndelungate, iar Codreanu a fost condamnat la zece ani de muncă silnică pentru înaltă trădare. Un mare număr dintre membrii și simpatizanții Gărzii de Fier au fost ridicați și internați în lagăre de concentrare înființate în acest scop. Severitatea represiunii este surprinzătoare, întrucât Codreanu și alți conducători ai Gărzii făcuseră tot posibilul să evite o ciocnire cu Regele.” (Keith Hitchins, *România 1866-1947*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Precizați secolul în care se desfășoară evenimentele descrise sursa dată. **2 puncte**
2. Numiți ministrul de interne precizat în sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați legea fundamentală din 1938 și o caracteristică a acesteia, precizate în sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la acțiunile regelui prin care și-a consolidat puterea. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la măsurile adoptate față de Garda de Fier, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia în România, în deceniul cinci al secolului al XX-lea sunt aplicate practici politice totalitare. (Se punctează **prezentarea** unui fapt istoric relevant și **utilizarea** conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre Europa și România în secolul al XX-lea, având în vedere:

- precizarea constituției adoptate în România, în deceniul al treilea al secolului al XX-lea și menționarea unei caracteristici a acesteia;
- menționarea a două asemănări între ideologiile totalitare existente în Europa Occidentală, în perioada interbelică;
- precizarea a două constituții adoptate în România în ultimele patru decenii ale secolului al XX-lea și prezentarea unei deosebiri dintre prevederile acestora;
- formularea unui punct de vedere referitor la practicile politice democratice aplicate în Europa, în a doua jumătate a secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.